

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 25. september 2024 blev i sag nr. 100164:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning. Hun har i klageskema af 27/7 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg har fået commotio og senfølger og nedsat arbejdsevne med 50 %, afgjort af ... Kommune, og har diverse udtalelser fra læger, blandt andet speciallægeerklæring fra ... hovedpinecenter [neurolog]. Der er ved en fejl, sendt speciallægeerklæring fra [neurokirurg], til bl.a. PFA, som er brugt og lagt til grundlag trods denne er annulleret fra rekvirents side, da den var så dårlig og mangelfuld. ... Kommune rekvirerede efterfølgende en ny speciallægeerklæring fra [neurolog på hovedpinecenter], som er den eneste gældende.

Derfor er der lavet afgørelse på bl.a. baggrund af forkerte akter, da der aldrig har været tvivl om hvorvidt skaden kunne ske. Enhver kan få en bagklap i hovedet hvis man står foroverbøjet ind i bagagerum og er ved at lægge en genstand ind, hvis hydraulikken var gået i de stivere der holder en bagsmæk på en [bil], hydraulikken blev lavet ugen efter af min mekaniker. Og jeg fik min bagsmæk direkte i panden i venstre side, da jeg 'rejse mig op' fra at lægge en ting ind, samtidig med at bagsmækken gled ned.

Jeg arbejder 18,5 timer om ugen inkl. frokost og yderligere 3 timers pause fordelt på 3 dage, jeg har fået en personlig assistent 10 timer om ugen som er med til at jeg kan opretholde min selvstændige [virksomhed].

At jeg tjener en løn jeg selv bestemmer, bør ikke komme mig til last, da jeg har formået at have indlejere i min [virksomhed], som gør at jeg kan betale mine udgifter og har dermed brugt af min selvstændige virksomhed, som har fået mindre værdi da jeg arbejder mindre og ikke selv tjener de penge jeg tager i løn.

Ankenævnet for Forsikring

2.

100164

Derudover har jeg fået to øjenskader på venstre øje og nerveskade. Jeg fremsender gerne flere dokumenter.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

En anerkendelse på 50 % nedsat arbejdsevne og en erstatning for dette. Evt. brug af andre forsikringer i PFA. Jeg har en oplevelse af at jeg med tidligere sag er uretmæssigt smidt ud af PFA, på baggrund af ovenstående skade, da jeg ved ny helbredserklæring ikke kunne få en livsforsikring.

Dette har heldigvis ændret sig da jeg fik medhold i at jeg aldrig skulle været smidt ud, med begrundelse at jeg havde misset en regning. Dette havde jeg ikke."

Klageren har den 1/9 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"I har stadig vurderet nedsat arbejdsevne udefra forkerte oplysninger som I kan vurdere på ny, uden bero. Pr telefon er jeg oplyst at jeg ikke kan få forsikring, da jeg har formået at opretholde samme løn, på trods af nedsat arbejdsevne. Dette blev jeg oplyst i sin tid også. Jeg vil blive glad hvis PFA vil starte med at forholde sig til de rigtige akter, der er ikke sket udvikling i min arbejdsevne. Og evt. vise mig at alt frafalder, hvis jeg alligevel har kunne få arbejdskraft i min [virksomhed] til at jeg har kunne opretholde min løn og ikke også er nedsat i løn med 50 %, ligesom min arbejdsevne."

I brev af 13/9 2023 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Selskabet har i forbindelse med forsikredes klage til Ankenævnet, anmodet nævnet om at sætte sagen i bero, idet forsikredes sag senest er behandlet af PFA i medio 2020.

Forsikrede anmeldte 'PFA Erhvervsevne' den 10. november 2019 (bilag A).

PFA indhentede oplysninger ved forsikredes kommune og praktiserende læge, hvorefter selskabet meddelte afslag på udbetaling ved brev af 7. maj 2020 ...

Forsikrede henvendte sig den 4. august 2020, hvori hun angav, at hun ikke kunne forstå, at selskabet havde truffet afgørelse i hendes sag, idet sagen ikke var fuldt oplyst (bilag B, side 1).

PFA meddelte den 4. september 2020, at afgørelsen var truffet på baggrund af de indhentede oplysninger (Bilag B, side 2).

Forsikrede fremsendte den 26. september 2020 nye helbredsmæssige oplysninger, og gjorde endvidere opmærksom på, at hun afventede journal vedrørende skader på øjet.

Den 28. september 2020 meddelte PFA forsikrede, at selskabet havde brug for yderligere oplysninger vedrørende hendes selvstændige virksomhed, herunder '*driftsregnskab for 2020 frem til i dag og årsopgørelser fra 2019, 2018 og 2017. Derudover regnskaber fra år 2019, 2018 og 2017. Hvis du har modtaget løn skal vi bede dig indsende en lønseddel fra før og efter din indtjeningsnedgang*', såfremt hun ønskede sagen revurderet (Bilag B, side 3).

Forsikrede besvarede ikke denne henvendelse, og fremkom ikke med oplysninger vedrørende hendes indtægtsforhold.

Herefter har forsikrede ikke henvendt sig til PFA igen, før ved nærværende nævnsklage, og idet PFA således aldrig tidligere har modtaget sagens fulde oplysninger, har selskabet opstartet en ny sagsbehandling efter forsikredes klage til nævnet.

PFA kontaktede forsikrede telefonisk den 10. august 2023 hvor forsikrede foreslog, at selskabet først tog stilling til hendes økonomiske forhold, da hun var i tvivl om hvorvidt hendes indtægt var nedsat med halvdelen (bilag C). PFA fremsendte i forlængelse heraf et brev, hvori selskabet anmodede om nye oplysninger til brug for sagen (bilag D).

Idet forsikrede ikke besvarede PFA's brev af 10. august 2023, kontaktede selskabet telefonisk kunden den 4. september 2023. Forsikrede oplyste, at hun ikke kunne overskue at fremsende den anmodede virksomhedserklæring, og hun oplyste, at PFA alene skulle forholde sig til de nye helbredsoplysninger sendt via Ankenævnet. PFA's sagsbehandler oplyste, at selskabet vil skulle bruge et nyt samtykke, for at indhente sagen samlede oplysninger. Dette modsatte forsikrede sig (bilag C).

PFA bemærker, at selskabet ikke kan tage stilling til forsikredes sag, førend vi har modtaget oplysninger vedrørende hendes selvstændige virksomhed og endvidere de samlede helbredsoplysninger fra medio 2020 og frem til nu. Der findes således heller ikke grundlag, hvorpå Ankenævnet kan vurdere, hvorvidt forsikredes økonomiske- og helbredsmæssige erhvervsevne har været nedsat siden ultimo 2018. Forsikrede har således stillet sig i en bevismæssig vanskelig position."

Klageren har den 6/10 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"Jeg vil i den grad gerne deltage, men I må forstå at jeg har anmeldt en ulykke på mit hoved, som gør at jeg har svært ved at overskue det I beder mig om.

Jeg mener at både min erhvervsevne og indtjeningsevne er nedsat med over 50 %.

Jeg har formået at fastholde [virksomheden] fordi jeg har haft hjælp af personlig assistance (tilkendt under handicaplovgivning af ... Kommune) 10 timer om ugen. Da jeg startede [virksomheden] i 2016 og har på mit ulykkestidspunkt, formået at opnå en omsætning hvor jeg kan betale løn til mig selv. Jeg tør slet ikke tænke på de muligheder jeg har haft for vækst og indtjening, hvis ikke jeg havde været syg. Ligeledes har jeg måtte skære min pensionsindbetaling kraftigt ned, fra 110.000 kr. om året til 24.000 samt fjerne udgifter til marketing, supervision af kollegaer, rejseudgifter osv.

Jeg stiller mig uforstående for, hvorfor der skal fremsendes dokumentation for [virksomhedens] økonomi for 2020-2021-2022 og forventninger for 2023, når skaden er tilbage fra 2018, hvor I, faktisk I jeres afgørelse 20.4.20 siger 'tak for fremsendte økonomiske oplysninger'.

I beder om dokumentation for at første lægeerklæring, er annulleret, men jeg tænker at dette er irrelevant da der ligger flere nye lægelige og kommunale akter i sagen, som direkte modsiger den første lægeerklæring, som jeres afgørelse er dannet ud fra."

Ankenævnet *for* Forsikring

4.

100164

Ankenævnet for Forsikring

5.

100164

Selskabet har i brev af 13/10 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"PFA bemærker, at Ankenævnet ikke vil kunne træffe en afgørelse i sagen, uden de fornødne oplysninger til brug herfor. Dertil skal selskabet igen bemærke, at der alene kan tages stilling til forsikredes helbredsmæssige og økonomiske erhvervsevne på baggrund af lægelige, kommunale og indtægtsmæssige oplysninger.

PFA skal endvidere bemærke, at de oplysninger som forsikrede fremsendte i 2020 vedrørende hendes selvstændige virksomhed, ikke kan danne grundlag for, hvorvidt forsikrede opfylder den økonomiske erhvervsevne. Hertil bemærker PFA, at selskabet ved den normale procedure for selvstændige, ville bede om følgende dokumentation for forsikredes indtjening:

- Årsopgørelser fra Skat for årene 2016 til 2022
- Skatteoplysninger for årene 2016 til 2023. ...
- Virksomheds afsluttede årsregnskaber/årsrapporter samt specifikationshæfte/bilag til årsrapporterne for årene 2016 til 2022
- Udskrift af det foreløbige driftsregnskab eller resultatopgørelse for 2023

Selskabet har i første omgang brug for oplysninger om forsikredes indtægt i årene 2016-2023, for at vurdere om hendes økonomiske erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad, efter hun blev sygemeldt, og endvidere om der fortsat består et dækningsberettiget erhvervsevnetab.

Såfremt forsikrede fremsender dokumentation for et dækningsberettiget økonomisk erhvervsevnetab, skal selskabet herefter vurderer forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne, hvortil selskabet skal bede om et samtykke til brug for at indhente lægelige og kommunale oplysninger i sagen."

Klageren har den 23/10 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"Ligeledes kan der tilføjes at jeg ved rehabiliteringsmøde d.d. har fået konstateret væsentlig nedsat arbejdsevne og er tildelt refusion for selvstændige under fleksjobordningen, kommunen har derved anerkendt mine mén efter hjernerystelse."

Klageren har i brev af 18/12 2023 til nævnet videre bl.a. bemærket:

"1. lægeerklæring er annulleret – se fremsendte dokumentation fra ... Kommune fremsendt 30.10.2023 hvoraf afgørelse om min væsentlig nedsatte arbejdsevne/erhvervsevne også fremgår."

Nævnet har modtaget breve/emails af 20/11 2023, 21/12 2023, 15/1 2024 og 19/1 2024 (to partsindlæg). I brev af 15/3 2024 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"PFA har via Ankenævnets sagsportal modtaget forsikredes samlede økonomiske oplysninger, til brug for beregningen af hendes økonomiske erhvervsevne.

Forsikringsaftalen

Forsikredes ordning er tegnet den 1. november 2016. Selskabet henviser til det gældende aftalegrundlag; pensionsbevis (**bilag F**), forsikringsvilkår (**bilag E**) og betingelser for selvstændige erhvervsdrivende (**bilag G**).

Dækningen omfatter blandt andet en erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring, jf. vilkårenes pkt. 5.1.

Efter vilkårenes punkt 5.1.1.1. er erhvervsevnen nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering, er nedsat med mindst 50 procent, og den forsikredes indtjening er nedsat med mindst 50 procent.

Efter de særlige vilkår for selvstændige, punkt 1.3, sker vurderingen af den indtjeningsmæssige erhvervsevne med udgangspunkt i forsikredes hidtidige indtjening. Ved den hidtidige indtjening forstås følgende:

'(...) den gennemsnitlige årlige indtjening de sidste tre år før den dækningsberettigede erhvervsevnenedsættelse, da indtjeningen for selvstændige erhvervsdrivende indenfor samme erhverv kan variere meget. PFA Pension har dog ret til at opgøre den hidtidige indtjening med udgangspunkt i en kortere periode. Hvis forsikrede er nystartet og derfor ikke har haft indtjening i sin virksomhed i tre år, kan PFA Pension i stedet inddrage en eventuel indtjening som lønmodtager i perioden, når indtjeningsniveauet skal fastsættes.'

Det fremgår desuden af punkt 1.3, at den indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den hidtidige indtjening er nedsat med mindst halvdelen.

Efter de særlige vilkår for selvstændige, punkt 1.5 fremgår hvad selskabet medtager i beregningen af indtjeningen, både den hidtidige og nuværende indtjening.

Sagens tvist

Sagen angår, hvorvidt forsikrede er berettiget til at få udbetalt erhvervsevnetabsforsikring og indbetalingsforsikring.

Selskabet har ikke udbetalt ydelser ved tab af erhvervsevne, idet selskabet har vurderet, at forsikredes indtjeningsmæssige erhvervsevne ikke er nedsat med halvdelen.

Sagsfremstilling

Forsikrede er født i [i 1970'erne] og er [sundhedsfagligt uddannet] og autoriseret fodterapeut. Forsikrede var på tidspunktet for sygemeldingen selvstændig erhvervsdrivende i hendes virksomhed ... Af offentlige tilgængelige oplysninger fremgår det, at forsikrede oprettede sin selvstændige virksomhed den 1. februar 2016.

Forsikrede ansøgte om tab af erhvervsevne den 10. november 2019, på baggrund af følger efter hjernerystelse (tidligere fremlagt bilag A). Forsikrede angav, at hun den 28. oktober 2018 blev ramt i venstre side af hendes pande af hendes bagsmæk på bilen. Forsikrede blev herefter sygemeldt den 29. oktober 2018. Hun angav endvidere i anmeldelsen, at hun den 12. november 2018 genoptog hendes arbejde 19 timer ugentligt.

PFA skal bemærke, at det af tidligere indhentede oplysninger fra kommunen og praktiserende læge fremgår, at forsikrede ved lægeattest den 30. januar 2019 havde genoptaget arbejdet 75 pro-

cent den 11. november 2018 og herefter 50 procent fra den 2. december 2018 (**bilag H, side 40**). Det fremgår ligeledes af journalnotat fra kommunen den 23. januar 2019, at hun arbejdede 20 timer ugentligt (bilag H, side 97).

Det fremgår endvidere af neurokirurgisk speciallægeerklæring, udfærdiget den 29. juli 2019, at forsikrede arbejdede 18-20 timer fordelt på 2,5 dag ugentligt (bilag H, side 34).

PFA meddelte den 7. maj 2020 forsikrede afslag på udbetaling af erhvervsevnetabsforsikring, idet forsikrede ikke havde et indtægtstab efter forsikredes sygemelding, i henhold til forsikredes udfyldte virksomhedserklæring (**bilag J**). Endvidere fandt selskabet ikke, at forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen.

Forsikrede rettede henvendelse igen den 4. august 2020, idet hun ikke mente, at hendes ansøgning var færdig. Den 28. september 2020 meddelte PFA forsikrede, at selskabet havde brug for yderligere oplysninger vedrørende hendes selvstændige virksomhed, såfremt hun ønskede sagen revurderet (Bilag B, side 3). Forsikrede responderede ikke herpå.

Forsikrede har efterfølgende indgivet klage til ankenævnet.

Idet selskabet ikke har haft anledning til at revurdere sagen, har selskabet via nævnet modtaget yderligere oplysninger om forsikredes selvstændige virksomhed. Selskabet har på baggrund heraf opstillet forsikredes indkomst fra tre år før sygemeldingstidspunkt og frem til 2023 (**bilag K**).

Begrundelse

Det er selskabets vurdering, at forsikrede ikke opfylder den økonomiske betingelse og selskabet har i den forbindelse lagt vægt på følgende forhold, der behandles nedenfor

- 1) Forsikrede har været i stand til at tjene langt mere i sin selvstændige virksomhed efter sygemeldingen, sammenholdt med før sygemeldingen.
- 2) Forsikrede har ikke et indtægtstab på mindst halvdelen.
- 3) Forsikredes arbejdstid på 18-20 timer, afspejler hendes evne til at tjene penge.

Udgangspunktet er, at PFA beregner den hidtidige indtjening ud fra et gennemsnit af virksomhedens indtægt 3 år forinden sygemelding, jf. punkt 1.3 i de særlige vilkår for selvstændige. Selskabet har dog alene taget udgangspunkt i årene 2016 til 2017, idet forsikrede var under uddannelse i 2015 og virksomheden i øvrigt ikke var etableret.

Forsikredes gennemsnitlige indkomst for år 2016 og 2017 – hvor forsikrede var opstartet i sin selvstændige virksomhed, udgjorde 68.647 kr. årligt.

Idet karensen først tidligst vil kunne udløbe 1. februar 2019, har selskabet set på hvad forsikrede tjente i år 2019 og frem, jf. bilag K.

Det er selskabets vurdering, at forsikrede ikke har et økonomisk tab efter sygemeldingen i oktober 2018, idet forsikredes samlede indkomst udgjorde 234.273 kr. i år 2019 og indkomsten i årene efterfølgende alene er steget.

PFA har til sammenligningsgrundlag, foretaget en hypotetisk beregning af hvad en almindelig fuld-tidsbeskæftiget fodterapeut tjener. På baggrund af offentlig tilgængelig statistisk fra henholdsvis

Danmarks Statistik, uddannelsesguiden og Sundhedskartellet, tjener en fodterapeut i gennemsnit 386.527,16 kr. om året (bilag K).

Dvs. at for at det indtjeningsmæssige kriterie skulle være opfyldt, så skulle forsikrede tjene mindre end 193.263,58 kr. årligt. Det bemærkes hertil, at forsikrede ud fra denne beregning heller ikke har et indtægtstab på mindst halvdelen.

Selskabet bemærker slutteligt, at forsikrede har arbejdet over halv tid inden karensløb, hvilket selskabet vurderer at være i overensstemmelse med, at forsikrede har tjent mere end halvdelen af hvad der er sædvanligt for fuld erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse.

Endvidere gør selskabet opmærksom på, at forsikredes indkomst er steget siden sygemeldingen og idet forsikrede siden primo 2019 har arbejdet 18-20 timer, vurderer selskabet ikke, at hendes evne til at tjene penge har været påvirket af helbredsmæssige forhold, men skyldes nyetablering af hendes virksomhed.

PFA Pension anmoder derfor om, at klagen ikke tages til følge."

Klageren har i brev af 23/5 2024 og et bilag til nævnet bl.a. bemærket:

"1) Undertegnede har nystartet virksomhed, hvorfor PFA benytter hypotetisk beregning som sammenligningsgrundlag uden indregning af pension, ferie og evt. andre personalegoder samt manglende oplysning om timeantal.

I 2018 opnås der overskud i virksomheden på 186.000,- hvilket er indtægtstab jf. PFA's egne hypotetiske beregninger. Jeg har derved tjent mindre end 193.263,58 kr.

Der ønskes oplysninger omkring de hypotetiske beregninger omkring tillæg af pensionssats, anciennitet, arbejdsgiver betalt ferie, tillæg, frokost og andre personalegoder m.v. som bør indregnes i sammenligningsgrundlag. Ydermere ønskes oplysning omkring timeantal på hypotetisk beregning.

Ligeledes bør der i pensionsindbetaling tages højde for den væsentligt nedsatte pensionsindbetaling undertegnede har haft i efterfølgende periode. Dette bør ligeledes indregnes som indtægtstab.

2) Der er efter min beregning væsentligt indtægtstab.

3) De 18-20 timer PFA beskriver er ekskl. 1,5-2 timers pause dagligt hvorfor min reelle arbejdstid er på mellem 13-15 timer ugentligt hvilke er langt under halvdelen.

Jeg har lidt væsentligt økonomisk tab efter min sygemelding og har på ingen måde haft samme muligheder for at opretholde det samme indtjeningsgrundlag.

Ligeledes har jeg på intet tidspunkt kunne arbejde over halvdelen af normal arbejdstid da der i min arbejdstider indlagt 1,5-2 timers pause dagligt.

Jeg er lykkes med at have indlejere som har kunne opretholde en omsætning i klinikken, jeg tænker ikke at det bør ligge mig til last.

Ankenævnet for Forsikring

9.

100164

...

Hermed svar fra jurist ..., [brancheforening].

PFA's beregning af en potentiel overenskomstmæssig løn i 2019 er behæftet med flere fejl:

For det første blander PFA tre ting sammen, når de beregner deres bud på en offentlig løn (386.527,16 kr.).

Man lægger således to opgørelser over gennemsnitslønninger (hhv. Danmarks Statistik og Sundhedskartellet) sammen med en oplysning fra Uddannelsesguiden om begyndelseslønnen. Og det fremgår af linket til Uddannelsesguiden, at deres tal kommer fra Danmarks Statistik (men altså opgjort på andre forudsætninger). Uddannelsesguidens tal bør derfor ikke indgå i beregningen.

For det andet anvender de statistikken fra Sundhedskartellet forkert. Pensionsprocenten for fodterapeuter er således ikke 12 % med 16,76 %. Bruttolønnen er således ikke 31.708,32 kr. men 33.055,92 kr.

For det tredje indgår ulempetillæg og særlig feriegodtgørelse ikke i Sundhedskartellets tal.

Det er derfor mest korrekt at anvende tallet fra Danmarks Statistik, som PFA selv opgør til 34.897,47 kr. pr. måned eller 418.769,64 kr. årligt."

Hertil har selskabet i brev af 28/5 2024 til nævnet bl.a. bemærket:

"PFA skal bemærke, at de fremførte statistikker i bilag K er gennemsnitlige lønninger inkl. pension eller omregnet til inkl. pension. Gennemsnittet differentierer ikke på alder og anciennitet. For nærmere specificering af statistikkerne henvises til bilag K.

PFA gør dog opmærksom på, at dette sammenligningsgrundlag alene er opstillet som en hypotetisk beregning, idet forsikredes vilkår ikke tilsiger at hendes økonomiske erhvervsevne beregnes ud fra statistikker, men skal sammenholdes med hendes tidligere indtjening i virksomheden.

Ligeledes skal selskabet gentage, at selskabet først skal se på hvad forsikrede tjente i 2019 idet karenstidligt ville kunne udløbe 1. februar 2019. Forsikredes angivet overskud i 2018 er således irrelevant."

Klageren har den 10/6 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg forstår ikke jeres svar, om at I nu skal se på overskud for 2019, har ikke mere at tilføje."

Af brev af 18/6 2024 fra selskabet til nævnet fremgår bl.a.:

"Jurist ... har på vegne af forsikrede fremsendt bemærkninger til selskabets hypotetiske gennemsnitsberegning af et økonomisk sammenligningsgrundlag.

Selskabet skal endnu engang understrege, at selskabet i henhold til forsikredes forsikringsvilkår beregner den hidtidige indtjening på baggrund af forsikredes indtjening tre år før erhvervsevne-

Ankenævnet for Forsikring

10.

100164

nedsættelsen, jf. bilag G punkt 1.3. Der er således tale om et hypotetisk eksempel, som ankenævnet ikke skal tage udgangspunkt i ved opgørelsen af forsikredes indtægtstab.

Selskabet skal dog bemærke, at selv hvis der alene blev taget udgangspunkt i et sammenligningsgrundlag baseret på Danmarks Statistisk med en årlig løn på 418.769,64 kr., ville forsikrede heller ikke opfylde det indtjeningsmæssige kriterie, idet hun tjener mere end 209.384,82 kr. årligt fra 2019 (hvor karens udløb) og årene frem."

I brev af 12/8 2024 fra klageren til nævnet hedder det bl.a.:

"Ifølge svar 5, 6 og 7 mener vi der bliver sammenlignet ting som ikke kan sammenlignes.

- 1: Min arbejdsevne er væsentlig nedsat og negativt påvirket som fodterapeut.
2. PFA tager den samlede omsætning i betragtning, men heri er indlejeres indtjening med regnet.

citat fra svar 5

Efter de særlige vilkår for selvstændige, punkt 1.3, sker vurderingen af den indtjeningsmæssige erhvervsevne med udgangspunkt i forsikredes hidtidige indtjening. Ved den hidtidige indtjening forstås følgende: '... den gennemsnitlige årlige indtjening de sidste tre år før den dækningsberettigede erhvervsevnenedsættelse, da indtjeningen for selvstændige erhvervsdrivende indenfor samme erhverv kan variere meget. PFA Pension har dog ret til at opgøre den hidtidige indtjening med udgangspunkt i en kortere periode. Hvis forsikrede er nystartet og derfor ikke har haft indtjening i sin virksomhed i tre år, kan PFA Pension i stedet inddrage en eventuel indtjening som lønmodtager i perioden, når indtjeningsniveauet skal fastsættes.' Det fremgår desuden af punkt 1.3, at den indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den hidtidige indtjening er nedsat med mindst halvdelen'

- Ankenævnet bør tage ovenstående i betragtning, og adskille indlejere og min egen indtjening i virksomhedens samlede overskud/omsætning.

Jf. indsendte regnskaber kan der ses indtjening for indlejere særskilt. Det skal her tilføjes, konstant har haft eksterne konsulenter til at varetage indlejere og drift i klinikken, samt regnskaber. Dette kan også ses i regnskab – dette kan også dokumenteres da ... kommune har tilkendt min personlig assistent med tilbagevirkende kraft samt, godtgørelse for konsulentbistand, og så med tilbagevirkende kraft.

3. Ligeledes er PFA's påstand at jeg arbejder 20 timer ugentligt men der fratrækkes ikke at jeg har 1,5-2 timers pauser dagligt. Hvilket udgør en reel arbejdstid på 15,2 timer ugentligt som er langt under halvdelen.

Der skal også tages højde for at der i en del år er indbetalt 110.000 kr. om året til pension, hvor der de sidste år er indbetalt kun til livsforsikring."

Selskabet har i brev af 21/8 2024 til nævnet bl.a. bemærket:

"I henhold til de særlige forsikringsbetingelser for selvstændige jf. bilag G, fremgår det af punkt 1.5, at beregningen af både den hidtidige og nuværende indtjening indebærer følgende:

Ankenævnet for Forsikring

11.

100164

'Udover eventuelle lønninger, honorarer og pensionsindbetalinger opgør og medregner PFA Pension over- og underskud i forsikredes virksomhed og normale aktiviteter (...).'

På baggrund af ovenstående betingelser, er det PFA's vurdering, at overskud- og underskud – uagtet om virksomhedens indlejere tager del i dette, skal medregnet i opgørelsen af forsikredes indtjening. Hertil skal det bemærkes, at virksomhedens overskud – som PFA har taget udgangspunkt i, fremgår af forsikredes årsopgørelser i rubrik 111 og dermed indgår i hendes personlige indkomst. PFA skal igen henvise til det samlede økonomiske overblik i bilag K."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af pensionsbevis af 7/8 2018 fremgår bl.a.:

"PFA Plus Privat ordning via Ledernes Hovedorganisation

...

Indbetaling

Det er aftalt, at der bliver indbetalt til din pensionsordning månedligt frem til den 1/2 2041.

Indbetaling

Indbetaling, årligt:

90.000,00 kr.

...

PFA Erhvervsevne

Hvis din erhvervsevne inden for alle erhverv bliver nedsat:

Løbende udbetaling, årligt:

300.000 kr.

Dine samlede løbende erhvervsevneforsikringer i PFA Pension og andre pensions- og forsikrings-selskaber må ikke overstige 80 procent af din indtjening. Overstiger størrelsen af dine forsikringer denne grænse, vil udbetalingen fra PFA Erhvervsevne blive reduceret med det overstigende beløb.

Du kan normalt få udbetalt pengene, hvis din erhvervsevne inden for alle erhverv bliver nedsat med mindst 50 procent inden du fylder 68 år.

...

Indbetalingssikring

Ja

Indbetalingssikring betyder, at PFA indbetaler til din pensionsordning, så den fortsætter, mens din erhvervsevne er nedsat. Indbetalingssikringen gælder længst til den 1/2 2041, hvor indbetalingerne skulle være stoppet.

Din indbetalingssikring træder i kraft, når du opfylder betingelserne for at få en løbende udbetaling ved nedsat erhvervsevne.

Du har indbetalingssikring på 49.795 kr. om året af din indbetaling til opsparing.

Af skadestuenotat af 29/10 2018 fremgår bl.a.:

"Anamnese: I går kl. 17 blevet ramt af bagsmæk i ve. side af panden, haft bule, denne har nu foretaget sig efter selvbehandling med laser. Ingen bevidstløshed eller opkastning. Har dog haft hovedpine og været forkvalmet siden traumet. Til morgen kørt på arb., men følt sig svimmel og dårlig, derfor henvendelse i skadestuen. Sund og rask. Ingen blodfortyndende medicin.

Obj.: VKO. GCS 15. Øjne: Pupiller runde og egale. Reagerer nat. for lys. Visus intakt. Frie øjenbevægelser. Mulig let dobbeltsyn ved max. blikdeviation mod ve., dog svært at kvantificere dette. Ansigtskelet gennempalp. og der findes let ømhed af ve. Øjenbryn. Ingen konturspring eller mistanke om fraktur. Ingen hævelse eller misfarvning. Normal otoskopi. Balance intakt, udvidet Romberg uden faldtendens.

Plan: Tolkes som commotio, aktuelt ingen tegn på ICH. Informeres om tegn på hjernerystelse. Der udleveres folder herom. Ved forværring eller manglende bedring, da kontakt til egen læge."

Af lægenotat af 10/11 2018 fremgår bl.a.:

"[I 40'erne] kvinde udsat for traume 14 dage siden mod ve. si. af kraniet vurderet som hjernerystelse, indlægges med nyligt opståede parestesier i og omkring ve, øre, kraftig trykken på ve. side af hovedet samt trykken bag ve, kindben og bag ve øje og nedsat hørelse på ve."

Af attest til sygedagpengeopfølgning LÆ285 af 30/1 2019 fremgår bl.a.:

"Hovedtraume, med commotio og blødning i næsesvælg – har føleforstyrrelser og udtrætning samt blødning ved aktivitet.

...

Pt genoptog arbejde 75 % reduktion den 11/11-18, derefter 50 % reduktion den 2/12-18. Jeg anbefaler yderligere 50 % i de kommende 8 uger."

Af neurokirurgisk speciallægeerklæring af 29/7 2019 indhentet af jobcenter fremgår bl.a.:

"Aktuelle gener

Træthed. Denne beskrives som, at hun bliver hurtigt udtrættet. Når hun er meget træt opleves en 'opfyldning' eller hævelse i et håndfladestort område omkring venstre øje. Dette opleves angiveligt hver anden dag og varer typisk halvdelen af dagen.

...

Sport og motion: Før uheldet cyklede hun ... 150 km om ugen. Nu dyrker hun ikke længere motion.

Arbejdssituation: Pga. trætheden kan hun ikke arbejde mere end halv tid.

...

Resume

[I 40'erne] kvinde, der 29.10.2018 stod over bagagerummet i sin bil. Hun husker ikke, hvad hun konkret skulle foretage sig; men hun oplevede, at bagsmækken gled ned og ramte hende i panden over venstre øje. Hun var ikke bevidstløs; men følte sig utilpas og svimmel. Næste dag var hun fortsat utilpas, og hun oplevede, at hun ikke kunne styre sit venstre øje, der satte sig fast, og hun så dobbelt, når hun forsøgte at se mod venstre. Hun oplevede også, at hun ikke kunne høre noget på venstre øre og havde en fornemmelse af tyk havregrød i venstre side af hovedet og blodsmag i munden. Hun blev undersøgt på ... Hospital; men blev udskrevet fra skadestuen igen. Syns- og hørelsesproblemerne fortog sig. Til gengæld har hun fortsat en tendens til udtrætning samt hævelse omkring venstre øje. Disse gener betyder, at hun ikke kan arbejde mere end svarende til et halvtidsjob.

Ved den objektive undersøgelse findes hun alment upåvirket, og fraset svage til manglende dybe reflekser findes hun neurologisk intakt.

Konklusion

Med hensyn til de af Jobcentret konkret stillede spørgsmål:

- *Diagnose.* Denne er uklar. Man har angiveligt vurderet, at der var tale om en hjernerystelse. Imidlertid er skademekanismen bemærkelsesværdig. Expl. beskriver, at hun stod foroverbøjet over bagagerummet. Dette er ikke foreneligt med, at hun skulle være blevet ramt af bagklappen svarende til venstre side af panden, idet bagklappen i givet fald ville have ramt hende svarende til baghovedet. Den beskrevne skademekanisme findes således ikke egnet til at kunne give hjernerystelse. Muligvis kan man komme det nærmere ved at indhente de manglende lægelige journaloplysninger.
- *Prognose.* Da diagnosen er uklar, er prognosen for tilstanden usikker.
- *Behandlingsplan/muligheder.* Expl. er herfra blevet anbefalet at genoptage normal livsførelse, hvilket også gælder relationen til jobbet. I den forbindelse er hun blevet anbefalet at trappe op i arbejdstid ved at arbejde 4, 5, 6 osv. timer dagligt i stedet for som nu at arbejde få dage om ugen med normal arbejds længde.
- *Midlertidige/varige skånehensyn.* Med den helt normale objektive undersøgelse findes der ikke grundlag for varige skånehensyn. Der henvises i øvrigt til ovenstående svar.
- *Hvornår forventes det, at expl. kan genoptage sit arbejde i fuldt omfang?* Dette kan ikke besvares mere præcist, idet der igen henvises til ovenstående svar."

Selskabet har i brev af 7/5 2020 til klageren bl.a. anført:

"Udbetaling ikke mulig på nuværende tidspunkt

Tak for oplysningerne om dit helbred og din erhvervsevne, samt lønindkomst.

Ud fra oplysninger du har sendt til os, kan vi se, at du ikke har et indtægtstab på mindst halvdelen som følge af din sygdom, og du har derfor ikke mulighed for at modtage udbetaling fra os på nuværende tidspunkt.

Hvorfor får du afslag?

For at du kan få udbetalinger fra os, skal din erhvervsevne ud fra en helbredsmæssig vurdering være nedsat med mindst 50 procent, og din indtjening skal være nedsat med 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Det fremgår af dine oplysninger at din indtjening stiger i 2019 og du har således ikke et indtægtsstab.

Derudover vurderer vi ikke din erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen ud fra de lægelige akter vi har modtaget.

Det fremgår af speciallægeerklæring fra neurokirurg ... dateret den 29. juli 2019, at han finder den objektive undersøgelse neurologisk intakt. Diagnosen er uklar og du anbefales at genoptage normal livsførelse hvilket også gælder i relation til jobbet. Du anbefales at trappe op i arbejdstid. Der findes ikke grundlag for skånehensyn med den helt objektive normale undersøgelse.

Derudover fremgår det af de kommunale akter at du i januar - marts 2019 arbejder 18-20 timer om ugen.

PFA vurderer din erhvervsevne i forhold til forsikringsbetingelserne, ud fra en samlet vurdering af dit helbred og din indtjeningsevne inden for alle de erhverv du er uddannet til at udføre og inden for alle de erhverv, som svarer til eller ligner dem, du har været ansat i. PFA foretager en selvstændig vurdering uagtet din sagsbehandling i kommunalt regi, hvorfor dette ikke kan sammenlignes med forsikringsbetingelserne på din police i PFA."

Selskabet har i mail af 28/9 2020 til klageren bl.a. anført:

"Vi har tidligere vurderet at din indtjening ikke er nedsat med halvdelen se vores afgørelse af den 7. maj 2020. Hvis du ønsker vi skal vurdere din sag igen skal vi bruge foreløbigt driftsregnskab for 2020 frem til i dag og årsopgørelser fra 2019, 2018 og 2017. Derudover regnskaber fra år 2019, 2018 og 2017. Hvis du har modtaget løn skal vi bede dig indsende en lønseddel fra før og efter din indtjeningsnedgang."

Af neurologisk speciallægeerklæring af 19/4 2021 fra hovedpinecenter til et andet forsikrings-selskab fremgår bl.a.:

"Ifølge anmodning af den 16.3.2021 har jeg den 25.3.2021 undersøgt ovennævnte, som jeg kender fra udfærdigelse af erklæring den 13.7.2020 samt fra et forløb i [hovedpinecenter].

...

Problemstilling

[I 40'erne] kvinde der har gener efter slag mod hovedet i oktober 2018.

...

Erhvervsanamnese

Klienten er [sundhedsfagligt uddannet]. Hun arbejder som ... og fodterapeut i hendes egen [virksomhed]. Klienten var sygemeldt de første 2 uger efter aktuelle skade. Hun genoptog herefter arbejdet på nedsat tid. Hun arbejder aktuelt 18 timer per uge, dvs. på 50 % tid.

Nuværende

Klienten blev den 29.10.2018 ramt i hovedet af en bagsmæk fra en bil. Bagsmækken ramte hende i panden over venstre øje. Klienten var ikke bevidstløs men følte sig omtåget. Hun tog hjem og gik i seng, da hun følte sig underlig tilpas. Klienten havde efter uheldet gener i form af dobbeltsyn, nedsat hørelse på venstre øre og en fornemmelse af at noget tykt flød ud i øret, underlig fornemmelse i venstre side af hovedet, hævelse af venstre kind, ændret følesans i hele venstre side af kroppen, styringsbesvær af venstre hånd, træthed og fik blod i munden udløst af fysisk aktivitet og lettere smerter i pande og fingre. Der var fremgang de første 1,5 år efter uheldet. Hun har således ikke længere dobbeltsyn og nedsat hørelse. Hun havde pause i tilfældene med blod i munden fra efteråret 2020 og frem til for et par uger siden. Tilstanden har overordnet været stationær siden sommeren 2020. For aktuelle gener se venligst 'Aktuelle symptomer'.

Klienten ringede dagen efter uheldet til 1813 og blev vurderet i Skadestuen på ... Hospital. Hendes gener blev tolket som følger efter hjernerystelse, og hun blev udskrevet efter kort undersøgelse. Der tilkom efterfølgende føleforstyrrelser omkring venstre øre og trykken i venstre side af hovedet. Klienten blev derfor vurderet igen i Skadestuen på ... Hospital den 10.11.2018. Der blev fore-

taget CT-skanning af hjernen, som viste normale forhold, hvorefter hun blev udskrevet. Klienten blev kortvarigt vurderet for 3. gang samme sted den 30.12.2018. CT-skanning af bihuler 8.1.2019, CT-angiografi af hals 31.1.2019 og MR-skanning af hjernen 26.2.2019 viste normale forhold. Klienten blev vurderet i neurologisk ambulatorium, ... Hospital den 27.2.2019, hvor der ikke blev fundet forklaring på patientens symptomer. Klienten blev vurderet i øre-næse-hals ambulatoriet på ... Hospital den 11.6.2019, hvor det blev konkluderet, at generne var af neurologisk genese. Klienten er blevet behandlet med akupunktur, laser, zoneterapi og osteopati uden effekt. Klienten fik foretaget speciallægeerklæring af neurokirurg ... den 29.7.2019. [Neurokirurg] konkluderede, at diagnosen var uklar. Klienten blev vurderet den 28.10.2019 i neurologisk ambulatorium på ... Hospital, hvorfra hun blev henvist til [hovedpinecenter]. Hun blev fulgt i [hovedpinecenter] fra 19.5.2020 til 17.9.2020. Der blev forsøgt behandling med lamotrigin og pregabalin uden effekt. Klienten blev afsluttet, fordi alle behandlingsmuligheder var udtømte. Klienten har tid den 26.3.2021 i øre-næse-hals ambulatoriet på ... Hospital med henblik på vurdering af, om der er abnorme kar i munden, der kan brændes.

Aktuelle symptomer

Klienten har følgende gener:

- Føleforstyrrelser. Klienten har konstante føleforstyrrelser i hele venstre side af ansigtet og kroppen. Føleforstyrrelserne består af en kriblende fornemmelse og en varmfornemmelse i venstre side af ansigtet, fornemmelse af nedsat og ændret følesans i venstre hånd, venstre lår og kuldegysninger og en rislende fornemmelse i venstre arm og ben. Hun føler ofte, at der er en sten i venstre sko. Hun taber ind imellem ting ud af venstre hånd, fordi hun har vanskeligt ved at føle genstanden. Føleforstyrrelserne forværres, hvis klienten er fysisk aktiv ..., så hun afholder sig fra dette.
- Synsforstyrrelser. Klienten har svært ved at fokusere og har svært ved at se tredimensionelt og at afstandsbedømme.
- Hævelse af ansigtet. Klienten oplever, at venstre side af ansigtet indimellem hæver op. Før i tiden var dette meget udtalt og hævelsen strakte sig fra kinden op til hårgården. Siden sommeren 2020 er det blevet mindre udtalt, det er nu kun kinden, der hæver diskret. Hun føler ind imellem at der er en bule i munden. Det kan ind imellem bløde fra munden. Ovennævnte gener udløses af fysisk aktivitet.
- Udtrætning. Klienten bliver hurtigt udtrættet. De dage hun har været på arbejde, har hun næsten ingen energi tilbage.
- Smerter. Klienten har ind imellem lettere smerter i venstre side af panden og i tommelfinger, pegefinger og langfinger på venstre hånd. Smerterne udløses af fysisk aktivitet men kan også komme spontant.

Aktuelle funktionsniveau

Klienten arbejder på halv tid. Hun betjener store maskiner på sit arbejde, f.eks. når hun skal ... Hun er meget påpasselig, da hun flere gange har skåret sig på ...maskinen, fordi hun har svært ved at styre venstre hånd. Hun har forsøgt at øge arbejdstiden, men så får hun klar forværring af hendes gener. Hun klarer de almindelige dagligdags aktiviteter i hjemmet. Hun opgav på et tidspunkt helt at dyrke motion ..., da dette forværrede hendes gener meget. Hun har nu genoptaget fysiske aktiviteter, men på et lavere niveau end tidligere af frygt for forværring af hendes gener.

...

OBJEKTIVT

Almentilstand: BT 140/81, puls 74. Ernæringstilstand middel. Der er normalt stemningsleje. Der er ikke ømhed af skulder og nakkemuskler.

Kranienerver: Normale forhold.

St.c. et st.p.: I.a.

Columna: Normale krumninger og bevægelighed.

Ekstremiteter: Normal tonus og muskelfylde. Normale egale dybe reflekser og normalt plantar-respons bilateralt. Normale kraftforhold. Ved berøring af huden i venstre ansigtshalvdel, venstre kropshalvdel og venstre arm og ben føles dette anderledes (dysæstesi), følesansen er ikke nedsat. Normalt finger-næse forsøg, strakt armtest normal.

Gang: Gangen afvikles normalt.

DIAGNOSER

Posttraumatisk syndrom (diverse gener efter slag mod hovedet).

KONKLUSION

[I 40'erne] kvinde der har gener efter slag mod hovedet i oktober 2018. De specifikke spørgsmål fra [forsikringsselskab] kan besvares således:

- 1) *Hvilke gener giver skadelidte udtryk for i umiddelbar forlængelse af uheldet?*
Klienten følte sig omtåget efter uheldet. Hun tog hjem og gik i seng, da hun følte sig underlig tilpas. Klienten havde herefter gener i form af dobbeltsyn, nedsat hørelse på venstre øre og en fornemmelse af at noget tykt flød ud i øret, underlig fornemmelse i venstre side af hovedet, hævelse af venstre kind, ændret følesans i hele venstre side af kroppen, styringsbesvær af venstre hånd, træthed og blod i munden udløst af fysisk aktivitet og lettere smerter i pande og fingre.
- 2) *Er der overensstemmelse mellem de subjektive klager og de objektive fund angivet i umiddelbar forlængelse af uheldet og på nuværende tidspunkt?*
Ja, der er sammenhæng mellem de subjektive klager og de objektive fund.
- 3) *Hvilke gener giver skadelidte udtryk for på nuværende tidspunkt?*
Klienten har gener i form af konstante føleforstyrrelser i hele venstre side af ansigtet og kroppen, hun taber ind imellem ting ud af venstre hånd, synsforstyrrelser, har lejlighedsvis hævelse af venstre side af ansigtet og kan bløde fra munden, udtrætning og lettere smerter i venstre side af panden og i fingre på venstre hånd.
- 4) *Hvad kan konstateres af objektive fund på nuværende tidspunkt?*
Objektivt findes der normale forhold.
- 5) *Har skadelidte pådraget sig varige mén som følge af uheldet?*
Ja, klienten har pådraget sig varige mén i form af konstante føleforstyrrelser i hele venstre side af ansigtet og kroppen, hun taber ind imellem ting ud af venstre hånd, synsforstyrrelser, har lejlighedsvis hævelse af venstre side af ansigtet og kan bløde fra munden, udtrætning og lettere smerter i venstre side af panden og i fingre på venstre hånd.
- 6) *Foreligger der konkurrerende eller sammensatte skadeårsager som kan være medvirkende til skadelidtes samlede gener i dag?*
Nej, der er ikke nogen konkurrerende eller sammensatte skadeårsager som kan være medvirkende til skadelidtes samlede gener.
- 7) *Bygger ovennævnte udsagn på skadelidtes fremstilling, baggrundsinformation eller min vurdering.*
Erklæringen bygger på skadelidtes fremstilling, baggrundsinformation og min vurdering.
- 8) *Beskrivelse af behandlingsforløbet, de subjektive klager, funktionstab og objektive fund.*
Se venligst under 'Nuværende', 'Aktuelle symptomer', 'Aktuelle funktionsniveau' og 'Objektivt'.

Ankenævnet for Forsikring

17.

100164

9) *Yderligere behandlingsmuligheder, prognose og eventuelle medicinske skånehensyn.*

Der er ikke yderligere behandlingsmuligheder. Prognosen er dårlig, tilstanden er stationær. Klienten har behov for skånehensyn i form af et ikke fysisk anstrengende arbejde på nedsat tid.

10) *Er der medicinsk sammenhæng mellem de fremsatte klager, de objektive fund og eventuelle parakliniske fund?*

Ja, der er sammenhæng mellem de fremsatte klager, de objektive fund og de parakliniske fund."

Af lægeattest LÆ265 til rehabiliteringsteam af 23/2 2023 fremgår bl.a.:

"Pt har siden traume, (fik bagsmæk i hovedet) den 28/10-18. Haft føleforstyrrelser i ene side af ansigtet samt hævelser ansigt v side, og intermitterende blødninger i næsesvælg. Derudover svimmelhed, træthed. Intermitterende sensforstyrrelser fra øret. Samt klassiske commotiosymptomer oveni. Er grundigt udredt og der foreligger en omfattende speciallægevurdering hvor diagnosen er central sensibilisering med affektion af det sensoriske og autonome nervesystem.

Der er forsøgt at behandle med standard antidepressiva og antiepileptika uden effekt, men med svære bivirkninger til følge. Pt er ikke bedret længe. Forsøger selv med bl.a. yoga, og senst isbadning. Men dette har forværret hendes symptomer drastisk. Samme skete under vinterbandning. Men pt vil genr forsøge alt. Det er jo forståeligt. Derudover er der ved optometrist fundet defekt i pt rummelige synstolkning (afstandsbedømmelse). Dette er ikke bedret. Trods træning.

Pt klarer nu job 3 dage ugtl. Men har personlig støtte. Har store problemer med udtrætning, manglende overblik. Fejlregninger i situationer, samt ved feks overførsler til bank, og andre opgaver i pt's virksomhed. Kan fejlsynke, samt let dysartri ved udtrætning. Det er permanent kognitivt deficit.

Konkl: Varig diagnose med diverse traume relaterede neurologiske deficit."

Af afsluttende rapport fra individuelt beskæftigelsesforløb af marts 2023 fremgår bl.a.:

"Konklusion og vurdering

[Klageren] starter i forløb med henblik på mestring af energiforvaltning, accept og ny identitet. Undervejs igangsættes afklaring af arbejdsevne. [Klageren] fremstår ressourcestærk, handlekraftig med overblik og en høj arbejdsidentitet. [Klageren] har et stærkt ønske om at komme videre i sit liv. [Klageren] har ved opstart i forløbet mange kampe med sig selv og en mening om at hun burde kunne ting hun ikke kan pga. udtrætning. [Klageren] observeres undervejs i forløbet at finde mere accept og styrke sin energiforvaltning.

[Klageren] har tidligere dyrket sport på højt plan og arbejdet mellem 40-60+ ugentligt. Dette er ikke længere muligt og [klageren] har måtte indføre nye arbejds gange samt struktur, da hun ellers glemmer hvad hun skal.

[Klageren] arbejder ved rapportens udarbejdelse 3 dage af 18,5 timer ekskl. pauser af 1-2 timer dagligt. [Klagerens] arbejdsdag og hverdag fungerer rutinepræget og med minimal plads til afvigelser eller overskud til andre aktiviteter. Der er undervejs udarbejdet procedurer og arbejdsbeskrivelser samt [klageren] er tilkendt 10 timers personlig assistance ugentligt. [Klageren] har selv valgt at opgradere PA til 15 timer ugentligt og afholder selv omkostningen for de resterende 5 timer.

Det vurderes at [klageren] har en nedsat arbejdsevne som følge af udtrætning, koncentrationstab, nedsat hukommelse, synsforstyrrelser og begrænsningen i, at skulle fokusere på 1 ting af gangen.

Der er arbejdet med at styrke [klagerens] kropsbevidsthed og lytte til de signaler kroppen sender. [Klageren] kan med fordel arbejde videre med de redskaber hun har modtaget igennem forløbet samt et fortsat fokus på ressourcer, egenomsorg og fortsat konstruktiv hævvelse af egne behov."

Ankenævnet *for* Forsikring

19.

100164

Ankenævnet for Forsikring

20.

100164

I brev af 27/10 2023 fra jobcenter til klageren hedder det bl.a.:

"Jeg kan med dette brev bekræfte, at der nu er truffet afgørelse i din sag vedr. tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende med nedsat arbejdsevne, som du således er bevilget pr. 1.11.2023. Det er således kommunens vurdering, at din arbejdsevne er væsentligt og varigt begrænset ift. arbejdet i din virksomhed.

Vedr. de lægelige oplysninger i din sag kan jeg oplyse, at det som led i sagsbehandlingen blev vurderet, at den neurokirurgiske speciallægeerklæring af 29.7.2019 IKKE skulle indgå i de oplysninger, som ligger til grund for rehabiliteringsteamets vurdering og indstilling i sagen.

Årsagen til dette er, at der foreligger nyere lægelige oplysninger i sagen, heriblandt en nyere neurologisk speciallægeerklæring af 13.7.2020, som vurderes mere retvisende. Dels fordi neurologen havde større kendskab til din situation, og dels fordi det neurologiske speciale vurderes mere relevant ift. din lidelse, som består i varige følger efter hovedtraume/hjernerystelse. Der er også lagt vægt på lægeattesten af 23.2.2023 fra din egen læge.

Jeg kan desuden oplyse, at du efter min opfattelse og gennemlæsning af sagen samt samtale med dig har gjort alt, hvad du kan for at få det bedre og øge dit funktionsniveau."

Af en "økonomioversigt" for klageren fremlagt af selskabet fremgår bl.a.:

"Af fremsendte skatteoplysninger og årsopgørelser for årene 2015 til 2017 fremgår nedenstående:

Arbejdsrelateret indkomst	2015	2016	2017
Løn [REDACTED]	-	250 kr.	220 kr.
HPL (B-indkomst)	-	-	1.600 kr.
Gruppeliv	-	-	17 kr.
Overskud/underskud virksomhed	-	74.902 kr.	60.305 kr.
Samlet indkomst	-	75.152 kr.	62.142 kr.
Gennemsnitlig indkomst		45.765 kr.	

Forsikrede havde ikke en arbejdsrelateret indtægt i 2015, da hun fortsat var under uddannelse som fodterapeut. Selv hvis PFA tog udgangspunkt i et gennemsnit af hendes indkomst for årene 2016 og 2017 – hvor hun var opstartet i selvstændig virksomhed, ville den gennemsnitlige indkomst alene være 68.647 kr.

Af de fremsendte skatteoplysninger, årsopgørelser og resultatopgørelser for årene 2018 til 2023 fremgår nedenstående, hvor meget forsikrede var i stand til at tjene årligt.

Arbejdsrelateret indkomst	2018	2019	2020
Tabt arbejdsfortjeneste	8.154 kr.	3.691 kr.	334 kr.
Overskud/underskud virksomhed	186.059 kr.	227.582 kr.	364.598 kr.
Fodterapeuternes Fællesfond	-	3.000 kr.	
[REDACTED]	-	-	14.789 kr.
Samlet indkomst	194.213 kr.	234.273 kr.	379.721 kr.

Ankenævnet for Forsikring

21.

100164

Arbejdsrelateret indkomst	2021	2022	2023
Tabt arbejdsfortjeneste	-	261 kr.	
	6.625 kr.	-	9.359 kr.
Overskud/underskud virksomhed	383.741 kr.	483.000 kr.	? kr.
Samlet indkomst	390.366 kr.	483.261 kr.	? kr.

Det har ikke været muligt at fastsætte den samlede indkomst for år 2023, idet selskabet ikke har modtaget det endelige skatteregnskab herfor.

Hvad tjener en statsautoriseret fodterapeut

Ifølge Danmarks Statistik, så er den gennemsnitlige indkomst med pension i 2019 på 34.897,47 kr. månedligt ved Erhvervsfaglig (Omsorg, sundhed og pædagogik) uddannelse.

Løn efter køn, lønkomponenter, lønmodtagergruppe, aflønningsform, sektor, uddannelse og tid

	2019
Mænd og kvinder i alt	
STANDARDBEREGNET MÅNEDSFORTJENESTE	
Lønmodtagere uden ledelsesansvar	
Fastlønnede	
Sektorer i alt	
H3010 Omsorg, sundhed og pædagogik (OSP)	34 897,47

Ifølge Uddannelsesguiden så tjente en statsaut. fodterapeut i 2019 30.026 kr. månedligt inkl. pension mv. <https://www.ug.dk/job/job-fordelt-paa-erhvervsomraader/sundhedomsorgogpleje/behandgenoptrarb/fodterapeut>

Ifølge Sundhedskartellet i maj 2019, så tjente en fodterapeut 28.311 kr. månedligt ekskl. Pension. Dette svarer til 31.708,32 kr. inkl. 12 % pension.

Ankenævnet for Forsikring

22.

100164

Gennemsnitsløn for faggrupper i Sundhedskartellet, maj 2019

Basis faggrupper, regioner	Antal fuldtid	Månedsløn*	Årsløn*
Sygeplejersker - ikke ledende	28.999	30.270	363.240
Specialudd. sygeplejersker - ikke ledende	4.435	34.556	414.671
Bioanalytikere - ikke ledende (ekskl. undervisere)	4.417	30.135	361.621
Ergoterapeuter - ikke ledende (ekskl. undervisere og udvidet arb.opg.)	1.061	29.660	355.915
Ernæringsassistenter - ikke ledende	964	24.933	299.202
Farmakonomer - ikke ledende	693	29.657	355.879
Fodterapeuter - ikke ledende	18	28.311	339.729

* Løn = Nettoløn, dvs. trinløn + tillæg for kvalifikationer og funktioner.

Pension, ulempetillæg og særlig feriegodtgørelse er ikke inkluderet i nettolønnen.

På det kommunale område indgår fritvalgstillægget i nettolønnen, hvis tillægget er valgt som løn i stedet for pension.

Dette svarer til et gennemsnit på 32.210 kr. månedligt = 386.527,16 kr. årligt."

Betingelserne "Særligt for selvstændige erhvervsdrivende" indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Definition af selvstændig erhvervsdrivende

Hvis en forsikret tilhører en af nedenstående kategorier, betragter PFA Pension den forsikrede som selvstændig erhvervsdrivende:

1. Forsikrede ejer direkte eller indirekte minimum 10 procent af aktierne eller anparterne i virksomheden,
2. Forsikrede og forsikredes ægtefælle, samlever eller et nærtstående familiemedlem ejer direkte eller indirekte tilsammen minimum 10 procent af aktierne eller anparterne i virksomheden,
3. Forsikrede er ejer eller medejer af virksomheden, hvis virksomheden er en personligt drevet virksomhed eller i et partnerskab, eller
4. Forsikrede har alene eller sammen med forsikredes ægtefælle, samlever eller et nærtstående familiemedlem en direkte eller indirekte kontrol over minimum 10 procent af stemmerettighederne i virksomheden, eller udøver en tilsvarende kontrol ved hjælp af andre midler.

Ved et nærtstående familiemedlem forstår PFA Pension en person, hvortil den forsikrede er knyttet ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje eller som søskende.

Det er den samlede indflydelse gennem besiddelse af ejerandele, stemmerettigheder og anden form for kontrol over selskabet, som er afgørende for om den forsikrede vil blive betragtet som selvstændig erhvervsdrivende.

Selvstændige erhvervsdrivende, ansat i egen virksomhed

Selvstændige erhvervsdrivende, ansat i egen virksomhed, er omfattet af de bestemmelser som er i samarbejdsaftalen med bilag, som gælder for øvrige medarbejdere i virksomheden, med mindre andet er beskrevet.

Særlige regler for selvstændige erhvervsdrivende, ikke ansat i egen virksomhed

Samarbejdsaftalen med bilag gælder for selvstændige erhvervsdrivende, ikke ansat i egen virksomhed, medmindre de er fraveget i dette bilag.

1. PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling

1.1 Dækningsstørrelse og udbetalingskriterier

Forsikringen kan maksimalt udgøre 80 procent af den forsikredes indtjening. For de selvstændige erhvervsdrivende, der opretter PFA Erhvervsevne som beskrevet i afsnittet 'PFA Erhvervsevne til en særlig gruppe medarbejdere' i bilaget 'PFA Erhvervsevne' gælder det dog, at den samlede udbetaling fra PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling, udgør maksimalt 45 procent af indtjeningen før erhvervsevnenedsættelsen.

Udbetalingen kan finde sted efter tre måneder, hvis både den helbredsmæssige og indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. PFA Pension giver også indbetalingssikring efter samme principper.

1.2 Udbetaling kan kun ske direkte til den forsikrede

PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling, kan ikke udbetales til virksomheden, men vil altid ske direkte til den forsikrede.

1.3 Vurdering af den indtjeningsmæssige erhvervsevne

En vurdering af den indtjeningsmæssige erhvervsevne er en bred helhedsvurdering, hvor bedømmelsen sker på følgende grundlag:

Når erhvervsevnen er uafklaret i forhold til den forsikredes nuværende erhverv:

Bedømmelsen sker med udgangspunkt i forsikredes hidtidige indtjening. Ved den hidtidige indtjening forstås den gennemsnitlige årlige indtjening de sidste tre år før den dækningsberettigede erhvervsevnenedsættelse, da indtjeningen for selvstændige erhvervsdrivende indenfor samme erhverv kan variere meget. PFA Pension har dog ret til at opgøre den hidtidige indtjening med udgangspunkt i en kortere periode. Hvis forsikrede er nystartet og derfor ikke har haft indtjening i sin virksomhed i tre år, kan PFA Pension i stedet inddrage en eventuel indtjening som lønmodtager i perioden, når indtjeningsniveauet skal fastsættes.

Den forsikredes indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den hidtidige indtjening er nedsat med mindst halvdelen.

Er den hidtidige indtjening ikke nedsat med mindst halvdelen, kan den forsikrede alligevel have ret til udbetaling. Dette gælder dog kun for selvstændige erhvervsdrivende, der på tidspunktet for nedsættelsen af den helbredsmæssige erhvervsevnenedsættelse med mindst halvdelen har mindst tre ansatte og/eller medejere i virksomheden. For at denne udbetaling kan ske, skal den forsikredes indtjeningsnedgang udgøre mindst halvdelen af gennemsnitsindtjeningen for en forretningsfører. Er den forsikredes indtjening nedsat i dette omfang, vil hele den forsikredes PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling, kunne komme til udbetaling. PFA Pension vil dog udbetale halvdelen af den PFA Erhvervsevne, der gælder for den forsikrede, hvis denne udbetaling er tilstrækkelig til at dække den forsikredes indtjeningsnedgang. En udbetaling, der sker med udgangspunkt i denne vurdering, kan maksimalt ske i 18 måneder, og stopper under alle omstændigheder, når den forsikredes erhvervsevne er blevet afklaret i forhold til den forsikredes nuværende erhverv.

Det er forudsætningen for at en udbetaling kan ske, at den forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Når erhvervsevnen er afklaret i forhold til den forsikredes nuværende erhverv:

Den forsikredes indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

1.4 Opgørelse af den forsikredes indtjening efter den helbredsmæssige erhvervsevnenedsættelse (den nuværende indtjening)

For at vurdere om den forsikredes indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, skal PFA Pension opgøre den indtjening, som den forsikrede har efter den helbredsmæssige erhvervsevnenedsættelse (den forsikredes nuværende indtjening).

Er den forsikrede fortsat selvstændig erhvervsdrivende på det tidspunkt, hvor den forsikrede ansøger om udbetaling eller hvor retten til fortsat udbetaling vurderes, gælder følgende:

PFA Pension vil så vidt muligt opgøre den forsikredes nuværende indtjening på baggrund af indtjeningen i det regnskabsår, der ligger forud for det regnskabsår, hvor bedømmelsen af retten til udbetaling sker (det forløbne regnskabsår). Dette forudsætter, at forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne var nedsat i dækningsberettiget grad i det forløbne regnskabsår. PFA Pension har dog ret til at opgøre indtjeningen på baggrund af den forsikredes indtjening i en kortere periode end et helt regnskabsår.

1.5 Hvad indgår i beregningen af indtjening (både den hidtidige og nuværende indtjening)?

Udover eventuelle lønninger, honorarer og pensionsindbetalinger opgør og medregner PFA Pension over- og underskud i forsikredes virksomhed og normale aktiviteter. Ekstraordinære regnskabsposter, der ikke forventes at 'komme igen', bliver ikke medregnet, ligesom indtjening fra passiv virksomhed ikke indgår i beregningen.

Udbetaling af sygedagpenge, førtidspension og lignende fra det offentlige indgår ikke i indtægtsgrundlaget. Det offentlige fleksjobtilskud og revalideringsydelse vil derimod blive medtaget i vurderingen af den forsikredes indtjening.

1.6 Indbetalingssikring

Forsikrede har indbetalingssikring på den obligatoriske indbetaling til pensionsordningen. Det betyder, at PFA Pension indbetaler til pensionsordningen, hvis forsikredes erhvervsevne bliver nedsat i dækningsberettiget grad. Hvis den forsikrede forøger sin egen løbende indbetaling ud over den obligatoriske indbetaling til pensionsordningen, vil forhøjelsen også være omfattet af indbetalingssikring, hvis forsikrede kan aflevere tilfredsstillende helbredsoplysninger.

...

1.8 Definitioner

Nuværende erhverv

Ved den forsikredes nuværende erhverv forstår PFA Pension det erhverv, som den forsikrede bestræder på det tidspunkt, hvor erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad.

Afklaring af erhvervsevnen i forhold til nuværende erhverv

Erhvervsevnen anses for at være afklaret i forhold til nuværende erhverv, hvis den forsikrede ikke vil være i stand til at vende tilbage til sit nuværende erhverv på mere end halv tid.

Gennemsnitsindtjening for en forretningsfører

Fastsættelsen af den gennemsnitlige indtjening for en forretningsfører sker med udgangspunkt i data fra Ledernes Lønstatistik for ledere i den private sektor. PFA Pension har ret til uden varsel at overgå til en lignende statistik, hvis Ledernes Lønstatistik ikke længere offentliggøres eller af andre årsager ikke kan anvendes i denne sammenhæng."

Pensionsvilkår for PFA Plus pr. 7/8 2018 indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"5. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

5.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

5.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat med mindst 50 procent, og den forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Ved lignende uddannelse forstås uddannelser på lignende niveau og inden for samme overordnede uddannelsesmæssige område, som forsikredes.

Bedømmelsen af evnen til at udføre arbejde sker under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere og nuværende beskæftigelse. Der er således tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet den forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv.

Den forsikrede har ikke ret til løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre erhvervsevnen er nedsat til 50 procent eller mindre af den fulde erhvervsevne, og den forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til 50 procent eller mindre af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

For forsikrede, der er selvstændige erhvervsdrivende, gælder der derudover i henhold til samarbejdsaftalen mellem PFA Pension og virksomheden nogle særlige vilkår for opgørelse af den forsikredes indtjening og udbetaling. Den forsikrede kan få disse vilkår ved henvendelse til virksomheden eller PFA Pension.

...

5.1.3. Påbegyndelse af udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalings-sikring

Udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring har virkning fra den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen uafbrudt i 3 måneder (karensperioden) har været nedsat i tilstrækkelig grad som følge af samme sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.4. Tilkendelsesperiode

PFA Pension tilkender udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring for en periode, der fastsættes af PFA Pension. Hvis erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad ved periodens udløb, tilkender PFA Pension udbetaling og indbetalingssikring for en ny periode, hvis betingelserne herfor er opfyldt, og så fremdeles.

5.1.5. Anmeldelse af nedsættelse af erhvervsevnen

Den forsikrede skal indsende en ansøgning, og den behandlende læge skal udstede og indsende en attest. Begge dele udfærdiges på blanketter, der udleveres af PFA Pension.

PFA Pension kan ved ansøgning om udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalings-sikring kræve, at der udfyldes en revisorerklæring mv., hvis den forsikrede har indflydelse på fastsættelsen af sin egen dækningsgivende løn. Hvis den dækningsgivende løn på revisorerklæringen mv. er lavere end den dækningsgivende løn, som PFA Pension har fået oplyst, så vil en eventuel udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring tage udgangspunkt i den dækningsgivende løn ifølge revisorerklæringen mv.

Der vil ikke ske tilbagebetaling af eventuel for meget beregnet pris for forsikringsdækningen, hvis den forsikrede, på baggrund af den indtjening, der fremgår af revisorerklæringen, ikke kan opnå den i pensionsoversigten anførte dækning.

...

5.1.8. Beløb, der bliver udbetalt fra løbende erhvervsevneforsikring

Hvis forsikrede er berettiget til offentlig ressourceforløbsydelse, gælder dog 2. og 3. afsnit i punktet 'Modregning i offentlige indtægtskompenserende ydelser og forhøjet udbetaling'.

Udbetalingen vil blive reguleret en gang om året med en reguleringssats, der fastsættes efter nettoprisindeks fra Danmarks Statistik, dog max 5%.

Hvis den forsikredes samlede løbende erhvervsevneforsikringer i PFA Pension og andre pensionsinstitutter og forsikringsselskaber overstiger 80 procent af den forsikredes indtjening, vil udbetalingen af løbende erhvervsevneforsikring fra PFA Pension blive reduceret med det overstigende beløb.

Ved indtjening forstås i denne bestemmelse den forsikredes løn inkl. pension, eventuelle løbende honorarer og indtægt ved selvstændig virksomhed.

PFA Pension kan ved ansøgning om udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og indbetalings-sikring kræve, at der udfyldes en revisorerklæring mv.

5.1.9. Betydningen af indbetalingssikringen

5.1.9.1. For opsparing

Når forsikrede opfylder betingelserne for at få en løbende udbetaling ved nedsat erhvervsevne, indbetaler PFA Pension løbende de beløb til opsparingen, som ville være blevet indbetalt til opsparingen, hvis erhvervsevnen ikke havde været nedsat.

Det er størrelsen af den i pensionsbeviset aftalte indbetaling til opsparingen (efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag) umiddelbart inden, at erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad,

der er afgørende. Der tages således ikke hensyn til de eventuelle forhøjelser af indbetalingen, som der ville have været, hvis erhvervsevnen ikke havde været nedsat samt engangsindbetalinger foretaget før eller efter erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad. Indbetalingssikringen vil blive reguleret en gang om året med en reguleringssats, der fastsættes efter nettoprisindeks fra Danmarks Statistik, dog max 5 %.

Det fremgår af pensionsbeviset, hvis indbetalingssikringen for opsparingen ikke omfatter hele indbetalingen.

5.1.9.2. For forsikring

Når forsikrede opfylder betingelserne for at få en løbende udbetaling ved nedsat erhvervsevne, opretholder PFA Pension en bestående forsikring, medmindre det fremgår af pensionsbeviset, at der ikke er indbetalingssikring på den pågældende forsikring. Forsikringen bliver opretholdt med den dækning, der gjaldt umiddelbart inden, at erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettiget grad og denne dækning bliver reguleret årligt med en reguleringssats, der fastsættes efter nettoprisindeks fra Danmarks Statistik, dog max 5 %. Indbetalingssikringen gælder længst til det tidspunkt, hvor forsikringen ellers ville være stoppet, hvis ikke erhvervsevnen havde været nedsat."

Nævnet udtaler:

Klageren er født i 1970'erne og har en sundhedsfaglig uddannelse og en fodterapeutuddannelse. Hun driver selvstændig virksomhed som fodterapeut. Den 28/10 2018 blev hun ramt i venstre side af panden af bagsmækken på en bil. Klageren lider af venstresidige føleforstyrrelser i ansigt og krop, synsforstyrrelser, hævelser i venstre side af ansigtet, udtrætning og lettere smerter i panden og i fingre på venstre hånd. Hun har siden december 2018 arbejdet på omkring halv tid i sin virksomhed. Hun er bevilget personlig assistance 10 timer om ugen til arbejdet, og er pr. 1/11 2023 bevilget tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende med nedsat arbejdsevne.

Forsikringen giver ret til ydelser og indbetalingssikring ved et erhvervsevnetab på mindst halvdelen.

Klageren har den 11/11 2019 anmeldt et erhvervsevnetab forårsaget af hjernerystelse og følger heraf. Den 7/5 2020 afslog selskabet at yde dækning, idet selskabet vurderede, at klageren ikke havde et indtægtstab efter sin sygemelding, og idet klagerens helbredsmæssige erhvervsevne ikke var nedsat med mindst halvdelen. Klageren har efter sin klage til nævnet den 27/7 2023

fremlagt nye oplysninger om sine helbredsmæssige og økonomiske forhold. Selskabet har fastholdt, at klageren ikke er berettiget til forsikringsdækning.

Klageren har anført, at hun lider af senfølger efter hjernerystelse og har nedsat erhvervsevne med 50 %. Hun arbejder 18,5 timer inklusive frokost og 3 timers øvrig pause fordelt på 3 dage om ugen. Hun har indlejere i virksomheden, hvilket har ført til, at hun har kunnet betale sine udgifter og opretholde sin løn. Indtægten fra indlejere skyldes ikke hendes arbejdsindsats. Klageren har anført, at der ikke skal henses til den mangelfulde neurokirurgiske speciallægeerklæring af 29/7 2019, idet jobcenteret – der har indhentet erklæringen – har meddelt, at erklæringen ikke indgår i rehabiliteringsteamets vurdering af den kommunale sag, fordi der foreligger nyere og mere retvisende lægelige oplysninger. Klageren henviser i stedet til den neurologiske speciallægeerklæring af 19/4 2021 fra hovedpinecenter og øvrige lægeudtalelser. Klageren har anført, at hun er gået glip af betydelig vækst og indtjening i virksomheden, fordi hun er syg. Hun har anført, at en opgørelse af en gennemsnitsløn for en fodterapeut bør tage udgangspunkt i tal fra Danmarks Statistik, hvor gennemsnitslønnen oplyses til at være 418.769,64 kr. om året.

Selskabet har anført, at klagerens indtjeningsmæssige erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen. Selskabet har anført, at klageren har været i stand til at tjene langt mere i sin selvstændige virksomhed efter sygemeldingen sammenholdt med før sygemeldingen. Der er ikke et indtægtstab på mindst halvdelen i forhold til før ulykken, og arbejdstiden på 18-20 timer afspejler klagerens evne til at tjene penge. Selskabet har anført, at klagerens evne til at tjene penge ikke har været påvirket af helbredsmæssige forhold, men nyetablering af hendes virksomhed. Selskabet har opgjort klagerens arbejdsrelaterede indkomst til 75.152 kr. i 2016, 62.142 kr. i 2017, 194.213 kr. i 2018, 234.273 kr. i 2019, 379.721 kr. i 2020, 390.366 kr. i 2021 og 483.261 kr. i 2022 på grundlag af skatteoplysninger, årsopgørelser og virksomhedens resultatopgørelser. Selskabet har ud fra statistik fra Danmarks Statistik, uddannelsesguiden og Sundhedskartellet opgjort, at en fodterapeut i gennemsnit tjener 386.527,16 kr. om året. Heller ikke i forhold til en gennemsnitsløn har klageren haft et indtægtstab på mindst halvdelen efter ulykken og 3 måneders karens.

Det fremgår af neurokirurgisk speciallægeerklæring af 29/7 2019, at klageren ved den objektive undersøgelse findes alment upåvirket, og fraset svage til manglende dybe reflekser findes hun neurologisk intakt. Klagerens diagnose og prognose er uklar. Det anbefales at genoptage normal livsførelse, og der findes ikke grundlag for varige skånehensyn.

Det fremgår af neurologisk speciallægeerklæring af 19/4 2021, at klageren lider af føleforstyrrelser, synsforstyrrelser, hævelser i ansigtet, udtrætning og lettere smerter. Der er sammenhæng mellem de subjektive klager, de objektive fund og de parakliniske fund. Objektivt findes normale forhold. Klageren har pådraget sig varige mén, og der er ikke konkurrerende eller sammensatte skadeårsager til hendes samlede gener. Prognosen er dårlig, og tilstanden er stationær. Der er behov for skånehensyn i form af ikke fysisk anstrengende arbejde på nedsat tid.

Det fremgår af lægeattest LÆ265 af 23/2 2023, at klageren har føleforstyrrelser i den ene side af ansigtet, hævelser og intermitterende blødninger i næsesvælg. Desuden svimmelhed, træthed og klassiske commotio-symptomer. Diagnosen er central sensibilisering med affektion af det sensoriske og autonome nervesystem. Klageren klarer job 3 dage ugentligt med personlig støtte. Hun har store problemer med udtrætning og manglende overblik og kan fejlsynke. Hun har let dysartri ved udtrætning. Der er permanent kognitivt deficit.

Det fremgår af afsluttende rapport fra beskæftigelsesforløb fra marts 2023, at klageren arbejder 3 dage i alt 18,5 timer eksklusive pauser af 1-2 timer dagligt. Klageren har nedsat arbejds- evne som følge af udtrætning, koncentrationstab, nedsat hukommelse, synsforstyrrelser og begrænsninger i at skulle fokusere på 1 ting ad gangen.

Det fremgår af punkt 1.1 i de særlige betingelser for selvstændigt erhvervsdrivende, at "Udbetalingen kan finde sted efter tre måneder, hvis både den helbredsmæssige og indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. PFA Pension giver også indbetalingssikring efter samme principper". Af punkt 1.3 fremgår det, at "En vurdering af den indtjeningsmæssige erhvervsevne er en bred helhedsvurdering, hvor bedømmelsen sker på følgende grundlag: Når

erhvervsevnen er uafklaret i forhold til den forsikredes nuværende erhverv: ... Den forsikredes indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den hidtidige indtjening er nedsat med mindst halvdelen. ... Når erhvervsevnen er afklaret i forhold til den forsikredes nuværende erhverv: Den forsikredes indtjeningsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis den forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder." Af punkt 1.8 fremgår det, at "Erhvervsevnen anses for at være afklaret i forhold til nuværende erhverv, hvis den forsikrede ikke vil være i stand til at vende tilbage til sit nuværende erhverv på mere end halv tid".

Nævnet bemærker, at forsikringsbetingelserne indeholder et helbredsmæssigt og et indtjeningsmæssigt kriterium, og at begge kriterier skal være opfyldt. I det indtjeningsmæssige kriterium skelnes der mellem, om den forsikredes erhvervsevne er afklaret i forhold til nuværende erhverv. Hvis erhvervsevnen er uafklaret i forhold til nuværende erhverv, skal den forsikredes indtjening være nedsat med mindst halvdelen i forhold til den hidtidige indtjening. Hvis erhvervsevnen er afklaret i forhold til nuværende erhverv, skal den forsikrede ikke længere være i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Nævnet finder, at klageren ikke har bevist, at hun efter sin sygemelding i oktober 2018 har opfyldt forsikringsbetingelsernes indtjeningsmæssige kriterium, jf. punkt 1.3 i de særlige betingelser for selvstændigt erhvervsdrivende. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde dækning for erhvervsevnetab.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på oplysningerne om klagerens indtjeningsforhold i årsopgørelserne, skatteoplysningerne og virksomhedens resultatopgørelser. Klagerens arbejdsrelaterede indkomst pr. år er opgjort af selskabet i en "økonomisk oversigt for klageren".

Ankenævnet for Forsikring

31.

100164

Nævnet har videre lagt vægt på, at klagerens arbejdsrelaterede årsindkomst fra 2019 og frem – dvs. efter ulykken i slutningen af 2018 og forsikringens 3 måneders karensperiode – har oversteget hendes arbejdsrelaterede årsindkomst i 2016-2018.

Nævnet har også lagt til grund, at klagerens arbejdsrelaterede årsindkomst fra 2019 og frem har udgjort mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Nævnet har henset til de statistiske oplysninger om gennemsnitsindkomster for fodterapeuter, som selskabet har fremlagt.

Nævnet bemærker, at virksomhedens samlede overskud – herunder indtægt fra indlejere – må betragtes som arbejdsrelateret indkomst for klageren.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Ankenævnet *for* Forsikring

32.

100164

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Hans-Jørgen Nymark Beck